

109271 Klacht over weigering gebruik telraam bij toets ongegrond. Het gebruik van een telraam kan afbreuk doen aan het toetsen van de vaardigheden van de leerling.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klaagster] te [woonplaats], moeder van [leerling], klaagster

tegen

[verweerster], leerkracht bij [school] te [vestigingsplaats], verweerster

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift ontvangen op 6 mei 2020 en aangevuld op 24 mei 2020 en 14 juni 2020, heeft klaagster op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerster ingediend. Op 8 juni 2020 heeft de vicevoorzitter besloten om de klacht gedeeltelijk kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren, omdat de betreffende klachtonderdelen verjaard zijn. Op 10 juli 2020 heeft de Voorzitter van de Commissie het bezwaar van klaagster van 15 juni 2020 tegen de beslissing van de vicevoorzitter ongegrond verklaard. Als gevolg hiervan is de klacht als volgt:

[klaagster] klaagt erover dat [verweerster] degene was die de Citotoets op 13 juni 2019 afnam en dat zij haar zoon niet toestond om een telraam te gebruiken.

Op 14 juli 2020 heeft het secretariaat van de Commissie gevraagd of klaagster de klacht wenste te handhaven.

Op 16 juli 2020 heeft klaagster aangegeven dat zij de klacht wil handhaven.

Vanuit het secretariaat van de Commissie wordt normaliter met klagers overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. De Commissie heeft de klacht meteen formeel in behandeling genomen, omdat klaagster in het klaagschrift heeft aangegeven dat mediation en gesprekken met het bestuur en de directie niet tot een oplossing hebben geleid.

Verweerster heeft op 18 september 2020 een verweerschrift ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De hoorzitting vond plaats op 7 oktober 2020 te Utrecht. Verweerster heeft zich afgemeld voor de hoorzitting. Klaagster is, zonder bericht van verhindering, niet verschenen.

Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

[leerling], geboren [geboortedatum] 2011, volgde in schooljaar 2018-2019 onderwijs bij [school].

[leerling] rekende dat schooljaar met behulp van een telraam.

Op 13 juni 2019 heeft hij individueel een Citotoets rekenen-wiskunde gemaakt. Deze toets is afgenomen door verweerster. Tijdens het maken van de toets mocht hij geen telraam gebruiken van verweerster.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klaagster

[leerling] had moeite met rekenen. Zodoende kreeg [leerling] structureel een telraam tijdens rekenen. [leerling] had hier veel baat bij. Klaagster vindt het vreemd dat [leerling] voor een essentiële toets als de Citotoets dan geen gebruik mocht maken van een telraam. Als het standpunt is dat dit tijdens een toets niet mag, dan had het gebruik van het telraam hem nooit door de leerkracht aangeleerd moeten worden. Door het gebruik van het telraam aan te leren en dit vervolgens tijdens een toets te verbieden heeft de school [leerling] voor het blok gezet tijdens de Citotoets. Daarnaast waren er spanningen tussen klaagster, verweerster en haar collega's. Dit gaf een gevoel van ongemak bij klaagster en [leerling]. Het was dan ook niet prettig voor [leerling] dat verweerster aanwezig was bij de Citotoets.

Visie verweerster

Citotoetsen meten het vaardigheidsniveau van een leerling. Om tot een eenduidige en vergelijkbare meting van het vaardigheidsniveau te komen, hanteert Cito instructies (Citorichtlijnen) voor afname van de toetsen.¹ Hieruit blijkt dat hulpmiddelen bij rekenen-wiskunde niet toegestaan zijn. De gedachte hierbij is dat leerbepalingen alleen aan het licht kunnen komen als de toets zonder hulp wordt afgenomen. Pas dan is namelijk sprake van een meting ten opzichte van andere leeftijdsgenoten, de normgroep. Klaagster heeft na de toets nooit vragen aan verweerster of haar collega's gesteld over het gebruik van hulpmiddelen bij Citotoetsen, als dit wel was gebeurd had klaagster op de richtlijnen van Cito gewezen kunnen worden. Het wekt bevreemding dat de klacht hierover zo laat is ingediend en dat deze bijna een jaar na dato in behandeling is genomen bij de Commissie.

---

¹ In dit verband verwijst verweerster naar twee flyers met richtlijnen van Cito over het gebruik van hulpmiddelen bij toetsen. Dit betreft de flyers 'Gebruik van hulpmiddelen bij toetsen van het Cito volgsysteem primair en voortgezet onderwijs' en 'Het afnemen van toetsen bij leerlingen met dyscalculie', afkomstig van Cito.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Als professionele partij met pedagogisch-didactische kennis beschikt een school bij uitstek over de professionaliteit om te bepalen wat verantwoorde keuzes bij het gebruik van hulpmiddelen bij het afnemen van toetsen zijn. Dit behoort tot de beleidsvrijheid van een school. De Commissie beoordeelt de beslissing om geen hulpmiddel toe te laten dan ook terughoudend. Dit betekent dat de Commissie beoordeelt of de beslissing zorgvuldig tot stand is gekomen en of de beslissing niet evident onjuist is geweest.

Verweerster heeft uitgelegd dat zij de richtlijnen van Cito over het gebruik van hulpmiddelen volgt. De richtlijnen van Cito maken een onderscheid in aanpassingen aan een Cito-toets in de toets omstandigheden (effect hiervan is dat de school de getoetste vaardigheid van de leerling nog altijd meet) en het toets concept (effect hiervan is dat de school de getoetste vaardigheid van de leerling niet meet). Aanpassingen aan het toets concept zijn onwenselijk volgens Cito, omdat daarmee de score van de leerling niet meer te vergelijken is met de normgroep. Een hulpmiddel is een aanpassing in het toets concept, aldus Cito. Daarmee wordt het beoogde doel van de toets tenietgedaan. De toelichting van verweerster in samenhang gezien met de richtlijnen van Cito maken dat het gebruik van een telraam tot een vertekend beeld van de prestaties van [leerling] zou kunnen leiden. De werkelijke prestaties van [leerling] voor rekenen-wiskunde (en daarmee de eventuele ondersteuningsbehoefte) zouden dan niet aan het licht komen. Het is begrijpelijk dat een leerling die gewend geraakt is aan het gebruik van een telraam mogelijk stress ervaart tijdens een toets waarbij dit ineens niet mag. Toch is het verbieden daarvan gezien de toelichting zoals hiervoor uiteengezet gerechtvaardigd, mede gezien de beleidsvrijheid hierin van verweerster. Verweerster heeft conform het beleid van de school, dat ingevuld is met de Citorichtlijnen, gehandeld.

De Commissie kan niet vaststellen dat het onwenselijk was dat verweerster aanwezig was bij de Cito-toets. De gebeurtenissen die ten grondslag liggen aan de spanning tussen klaagster en verweerster zijn verjaard, zodat een oordeel hierover achterwege blijft.

De Commissie concludeert dat de beslissing om het gebruik van een telraam te weigeren niet evident onjuist is en ook niet dat de beslissing onzorgvuldig tot stand is gekomen is. De klacht is daarom ongegrond.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is.

Aldus gedaan te Utrecht op 21 oktober 2020 door mr. A.A. Muilwijk-Schaaij, voorzitter, K. Evers en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van mr. M. Ettema, secretaris.

mr. A.A. Muilwijk-Schaaij
voorzitter

mr. M. Ettema
secretaris